

"EDINOST"
 izhaja po trikrat na teden v šestih izdanjih ob 7. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Območno izdanje stane: na 15. en mesec f. — 80, izven Avstrije f. 1.40 za tri meseca . . . . . 2.60 za pol leta . . . . . 5. . . . . 8. na vse leto . . . . . 10. . . . . 16. Na naročne brez pribložne naročnine se ne jemijo zbir.
 Posamično številke so dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 20 avč., v Gorici po 25 avč. Sobotno vederno izdanje v Trstu 20 avč., v Gorici 25 avč.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

Slepi fanatizem.

V uvodnem članku denašnjega sijutnjega izdanja izrekli smo svojo sodbo, da vse gibanje in delovanje one italijanske goščade, ki ima v svojih rokah usodo toliko osmelijskih trških, kolikor siromašne pokrajine istreke, ni drugo, nego neprestan boj proti zakonom. To sodbo nismo izrekli tja v en dan, ampak podprli smo jo krščimi vsgledi.

Neglasivši, da je našim temeljnima zakonom glavno načelo: jednakost vseh, pokazali smo z igradi, da naši italijanski hegemoni ne le prezirajo to poglavitno načelo avstrijskih zakonov, ampak da označujejo brezobzirno kot svojo poglavitno nalogu in kot opravičenje svoje lastne političke eksistencije: borbo in demonstriranje proti načelu jednakopravnosti vseh deželanov v Primorski, torej proti vodilnemu načelu zakonov samih; proti eksistencnemu pogoju države naše.

Dan na dan beležiti nam je pojave najodurnejše nestrnosti in nebrdane gospodarske strasti, kakoršna je mogoča le pri takih ljudeh, ki so cinično vrgli od sebe aliherni obšir in ki ne poznajo — povejmo kar naravnost! — srama.

Toda takim dogodkom v našem političkem življenju smo se že privadili nekako, ali kar se je dogodilo te dni dolj v Istri, to pa protresa tudi naše utrjene in ne lahko rasdrašljive žive: to ni več ciničem, to ni več politička gospodarstvo, to ni več strankarska strast — ampak to je že slepi fanatizem, oni slepi fanatizem, ki potiska noč v svoje lastno meso in ki konečno v svoji besnosti ubije — samega sebe.

Stvar je tako: C. kr. ministerstvo za poljedelstvo je podelilo "Istrski vinarski zadruži" podporo 4000 gld. Ta konsk slavne vlade je lahko razumeti, ako pomislimo na trgovinsko pogodbo z Italijo, oziroma na tisto glasovito klavzulo o vinu, kojo mora smatrati vsak posnavalec naših razmer kot silen udarec naši vinščiki kulturi, temu poglavitnemu in skoro da jedinemu viru dohodkov po naši siromašni Istri. Ako še hočemo pripomati, da je bilo našim držnikom — ko so sklepali trgovinsko pogodbo z Italijo — položenje mučno, ker so morali najbrže jemati osir na neurečno evropsko konstelacijo, potem pa je tem jašnja dolžnost države, da na drugi strani vsaj nekoliko odškoduje one, ki najbolj trpe po omenjeni pogodbi. Vsak deželan — bodisi že te ali one narodnosti — moral bi po takem z veseljem podprtati podporo, kojo je vladu naklonila zadruži, kateri poslednji je jedini namen ta, da paralizuje kolikor so le da pogubni učinek redeno klavzule. Vinarska zadruža v Pulju si je nadela nameček naloga,

PODLISTEK.

158

Kmetiški upor.

Sgodeninska povest Jozefinatega veka.

— Špigel August Senca. Preložil L. P. Planinski. — Ej vidiš, da sem ugani. Čuj, dalje. V ljubljanskem ješi sem sedel ob suhem kruhu, ob bladni vodi, prav kot pes. Nič nisem vedel, kako se godi bratom. Nekega dne pa prišen v verigah celo četo kmetov in zvedel sem, da je Tura pri Krákem potolkel Kupiniča, Drvodelič pa mi je povedal, da so bili izdani. Čuješ li, izdani! Silne muke smo trpeli. Vsak dan so nas gonili pred sodišče, raztezali nam roke in noge, zavijali nam ude v železen škripec, glej, še se poznajo sledovi na rokah! Obešeni smo imeli biti. Zase mi ni bilo. Ali čul sem, da je moj pobratim Ilija potolčen in ujet. Moja žena in otroci imajo zavetje pri sorodnikih, ne tako Ilijini. Žal mi je bilo. Dogovorili smo se, da pobeg-

iskati po širni Avstriji odjemalcov istrekomu vinu, da ne bode kmet-siromak prisiljen prodajati svoje vino po sramotnih cenah in da ne bode prisiljen — trpoti lakoto pri vsem svojem pridelku. Ta naloga je gotovo lepa, plemenita. Delovanje zadruge je torej pravi blagoslov božji za vso pokrajino. A ne le ta pokrajino, ampak tudi za državo, kajti kmet more le tedaj vrati svoje dolžnosti do države, ako ima primernih dohodkov. Ako poša kmet, pešati mora tudi država. Torej ne le morala dolžnost veže državo, da ne sme posabiti na ubogega vinogradnika istrekega, ampak tudi nje lastna korist zahteva, da ga podpre in mu pomore prebiti hudo krizo, izvirajočo iz neugodnosti trgovinske pogodbe z Italijo, katerim neugodnostim je pritrila naša država le in političkih razlogov.

Veliki račun trgovinske pogodbe z Italijo poplačati so torej morale Istra, Dalmacija in Južna Tirolska. Za to svojo žrtvo, položeno na žrtevnik — kakor trd — državnih interesov, pa smejo te pokrajine zahtevati primerne odškodnine in vsem javnim činiteljem je dolžnost zahtevati od vlade takde odškodnine.

Med temi javnimi činitelji bi bil v prvi vrsti poklicni gospodarski svet v Poreču, kajti njemu je naloga povpraševati vse stroke narodnega gospodarstva, v prvi vrsti pa vinogradarstvo.

Sedaj pa želite, kaj se je ugodilo! Ministerstvo je povpraševalo omenjeni gospodarski svet, ako bi bilo res potrebno, da se puljški zadruži nakloni kaka podpora? Odgovor gospodarskega sveta pa je bil nezaščiten in neverjeten: odavetoval je ministerstvu, da naj nikar ne daje podporo Puljški zadruži. A ne le odavetoval so, ampak v odborovi soji gospodarskega sveta z dne 12. septembra so priredili demonstracijo proti ministerstvu za poljedelstvo, ker je isto vendar podelilo podporo vsej njih "dobremu svetu." Predsedništvo je nameček sporočilo odboru, da je ministerstvo podelilo podporo "vsič temu, da se je deželni gospodarski svet izrekel proti podpori in vsič temu, da zadružani dokazala, da bi bila dobila jednak počasno iz dež. zaklada."

Zlastno je že to, da deželni zaklad na prvoči ni novčič podpore toli koristni ustanovi, ali naravnost nezaščitana pa je zahteva slavne gospodode, da tudi vlada ne sme nič dati, ker oni niso nič dali!

Vzrok takemu postopanju se strani italijanske gospodade nam je sveda na dlan: zadruža je v naših rokah! Ali za sveti dar božji, ali smo mi krivi na tem, da nekojo gospodado ničesar storiti za javni blagor? To je ravno značilno, da se je moral

nemo. Breča nam je bila mila. Pobegnili smo. Jas sem se ločil od ostalih in blodil po gori in gozd kot gorski volk. Iskal sem Ilijino družino. Tedaj sem zvedel v gorski krčmi, da si ti v Planini nahujskal narod zoper nas in izdal Pavla Šterca v gospodske roke, zvedel poznejo v tistem kraji, kako si izdajo pri Krákem zapisal meni na rovšč. Govori, ni li res tako? zakriči Marko plamtečih očij in pomeri samokres.

— Res je, zajecelja drhteči kmetič. — Vidiš, da resnico govorim. Še ponevi v grmovji in hodeč ponoči, iskal sem Ilijino deco. Prišel sem do Osvaldove hiše v Pišecah. Osvalda so segnali gospodade, ker je skrival upornikovo deco. Kata je umrla, deca pa so prosjačili po kraji. Poiskal sem jih in odvedel k plemiču Miliču v goro pod Okičem. Rešil sem ga nekoč iz turškega robstva. Rekel sem mu, naj se oddolži in vzame na dušo Ilijino deco. In vzel jih je, hvala Bogu. Ho-

ganiti še-le slovenska roka v rešitev vinogradnika istrekega?

Toda počakajte, prišlo je že hujše v omenjeni odborevi soji kulturnega sveta — prišlo je do pravcate demonstracije proti visokemu ministerstvu za poljedelstvo, ker je bilo isto toliko držno, da je proti volji mogočne gospodade napravilo deželi — velikanško dobroto.

Po daljši razpravi vprejeli so nameček predlog dra. Gaminija: „da je javiti vladi, naj nikar več ne povprašuje dož. gospodarski svet za menenje, ako že udele slušati njegovih naštev in predlogov.

Ne, to ni več narodno nasprotstvo, to ni več politička strast, to je slepi fanatizem, ugonobljajoč samega seba. In komur se, doznavšemu o tem dogodku, ne odpr oči, ta ostane slep gotovo za vedno in zasuži, da bi moral vse svoje žive dni živeti — ob "dobrih nasvetih" deželnega gospodarskega sveta istrekega.

Ali, ali, tu nam je prišlo nekaj na misel. Morda pa tu ni delal samo slepi fanatizem držnih skokov, morda pa je slavni odbor kulturnega sveta v skrbi za drage svoje — za poščico bogatih vinskih trgovcev, ki bi si radi ustvarili monopol, izkoričujči bedo in atisko ubogega kmeta?! To domnevanje pa je še gorostanejše od prvega.

Ali budi si tako ali tako, gotovo je, da je postopanje odbora kulturnega sveta naravnost nasprotno občemu blagru; občemu pravimo, torej tudi italijanski masi, kolikor je imajo. Po vinarski zadruži se morejo okoričati tudi italijanski kmetje, kajti ne moremo se, ako monimo, da tudi italijanski vinogradnik raje proda svoje vino po dobrih, kakor po slabih cenah. Ali so pomisili gospoda na svoje italijanske trgovce in obrtnike? Ali ni bolje tudi za te poslednje, kadar gre kmetu dobro? Ali ni bolje za trgovca, ako kmet dobro prodaja svoje pridelke, ako ima envenka v žepu. Za vse, vse je dobro, aki prihaja denar v deželo. In gospoda se branijo denarja — ne, oni se ga ne branijo, ampak deželi ga ne privoščijo —, kateremu denarju je odkazana pot med ljudstvo in kateremu je lota namen, vabiti novega denarja v deželo.

Obračajmo torej stvar kakor hočemo: postopanje kulturnega sveta je bilo škodljivo za kmeta, za obrtnika, za trgovca, za sponost, za italijansko maso samo. Gospoda so hoteli zasaditi noč ne le vpujo, ampak tudi v svoje lastno meso: pokazali so se slepi fanatiki!

Mi pa se moramo le veseliti tega odurnejšega labruha slepega fanatizma. Tu imata vlada in širši svet zopot priliko propričati se, kdo je vladar ubogi Istri. Demonstracija gospodarskega sveta istrekega proti minister-

tel sem še svoje pogledati. Udarim v naše gore. Ponoči pridev v vas. Vidim, da so dobro preskrbljeni pri strijci duhovniku. Poljubim se ž njimi — oh — tako jih nisem nikdar poljubil. In strije duhovnik mi pové, kako mu je Jovan Koračević pravil, da je Gregorić pri Jasenovci ujet in da je neki Drmač dobil za to pot-to zlatov. Ali je res, povej? zakriči Uskok in pomeri samokres na Šimnova prsa.

— Res — res je! trepeta kmetič, kot da ga mrzilica tresce.

— Eh, vidiš, prijatelj, skoči Uskok kvišku, ti si kriv, da som še sedaj živ. Da ni tebe, izročil bi se bil sodbi, naj bi mi odrobili glavo. Tega ne! dejal sem. Marko, poiskati moraš prijatelja Šimna. Ali kako? Na solnce ne smej, saj si že obsojen na vislice. Hipoma si nekaj izmislim. Pustil sem brado, da mi je zakrila obraz, zatisnil oči, kakor da sem slep, vzel javorjevo gošči, da pojem na-

Oglas se računa po tarifu v petitu; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsegava navadnih vrstic. Poslana osmrtnica in javnosavkvalke, domači oglasi itd. se računajo po pogodbah.

Vsi dopisi naj se pošiljajo vrednemu: ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejema. Rokopisi se ne tražajo.

Naročnina, reklamacije in oglase sprojema upravnosti ulica Caserma 13. Odprte reklamacije so prosta poština.

"Edinost" je mesec.

stvu poljedelstva razsvetila je bengališkim svitom našo javno pozorišče, po katerem pleše svoj divni ples — slepi fanatizem.

Političke vesti.

Državni zbor se snide torej dne 16. t. m. O programu bodočega zasedanja poročajo listi: Takoj začetkom zasedanja prično s plošno razpravo o naštu kazenskem zakonu, kateri se potem izroči dotednemu permanentnemu odsaku v poročilo o predlogih, ki se bodo stavili za razne premembe. Potem hočajo dognati ves kompleks postav za preosnovu civilnega pravnega reda. Istotako imajo priti na vrsto razne gospodarske predloge, kakor n. pr. obrtna postava in postava o lokalnih železnicah. Božično počitnice trajajo bodo baje do sreda meseca februarja, v katerem času se snidejo deželni zbori. Po zopotnem sestanku pride na vrsto davčna reforma.

Znamenita resolucija. Minolo nedeljo se je vrnil volilsk shod v Slovenski Bistrici na Spodnjem Štajerskem. Resolucija, vprojetna na tem shodu, je velezanimiva, ker v svoji zahtevi kaj lepo popolnjuje resolucijo z volilskega shoda v Škedenju in ker nam torej prida, da je ideja močna, nego pa vso diplomatizovanje "modrih državnikov". Resolucija volilskega shoda v Slovenski Bistrici se glasi: „Z ozirom na to, da so slovenski dežavni poslanci le pogoju vstopili v koalicijo, da pa koalicija vlada niti jednega teh počasov, tičočih se Spodnjega Štajera, ni izpolnila; z ozirom na to, da ne samo obljubljenih slovenskih paralelk na Celjski nižji gimnaziji s pričetkom tekočega šolskega leta ni otvorila, aki ravno bi zato niti vinarja več ne potrosila, pač pa je na mestu doseganega objektivnega in pravičnega deželnega šolskega nadzornika g. Jarza nastavila pravociranega Nemca Linharta, od kogega ni pričakovati, da bi vodil ljudsko šolstvo slovenskega Spodnjega Štajera po pedagoških načelih; slednjič glede na to, da nima Spodnji Štajer, katerega probivalstvo je po ogromni večini slovenske narodnosti, niti jednega posvetnega zastopnika v deželnem šolskem svetu, — izjavlja danes zbrani volilci sloveno-bistriškega okraja, da nimajo v sedanjo koalicijo vlado nikačega zaupanja. — Zaradi izpolnitve svojih teženj naj spodnje-štajerski slovenski državni poslanci izstopijo iz Hohenwartovega kluba, ali pa odložijo svoj mandat, da se pa na drugi strani vse slovenski državni in deželni poslanci z vsemi posavnimi sredstvi za to potegujejo, da se ustavni za Spodnji Štajer poseben oddelek deželnega šolskega sveta. — Končno budi že omenjeno, da je gosp. Rubič koncem svojega poročila s častno be-

rodu po sejmih in shodih. Siromak slepec v raztrganih cunjah, kdo se zmeni zanj, kdo bi ga izpozna, saj upor je davno že pri kraji. Hodil sem godev iz kraja v kraj, iz vasi v vas, da poiščem tebe — ali čuješ, tebe!

Uskok umolkne. Mesec stoji visoko nad nasprotnimi gorami in čudno odsevajo žarki iz temnih očij, z mrkega lica Krajince, še bolj čudno pa z blodih lici kmetiča, kateri čepi pod hrastom.

— Zvedel sem, da si v tem kraji, da si imovit kmet, da si se oženil. V miru bi rad živel, kaj ne? Od krvave plače? Prišel sem semkaj. In danes sem izpoznał izmej maoče tvoj glas, pogledal napol, izpoznał te in glej, sedaj sem te počakal, prijatelj, na račun.

Krajinec upre črne oči v kmetiča in komaj diha.

(Dalej prih.)

sed o obljubil, da takoj izstopi iz Hohenwartovega kluba, če slovenske paralele na Celjski gimnaziji v proračunu, ki se že tekom tega meseca predloži državnemu zboru, ne bodo v poštev vzete ali pa če bi se dolična točka odklonila v proračunskem odseku, ali pa v plenumu.

Za odpravo izjemnega stanja v Pragi. Mladočni poslanci namerujejo baje takoj po sestanku poslanske zbornice staviti nujni predlog, s katerim se vlada pozove vnovič, naj odpravi izjemno stanje.

Cerkveno politička preosnova na Ogerskem. Magnatska zbornica je v sprejela zakon o državnih maticah.

Bolezan ruskega carja. Iz Peterburga javljajo, da se car počuti bolje, odkar biva v Livadiji. Proti koncu meseca oktobra odpotuje na otok Krf. Nemški prof. Leyden je dobil od svoje vlade dopust na nedoločen čas, iz česar je sklepali, da ostane dleča v bližini carja. Spremljal ga boda tudi na otok Krf.

Vojna med Kitajem in Japansko. Corresp. Bureau* javlja včeraj iz Shangaja, da se širi tam govorico, da se je 40.000 Japonov izkrolo v Shan-Hai-Kvanu in da je bilo videti razne japonske vojne ladije v zalivu Taku. — Nadalje trdijo, da sti se sprizeli včeraj predstrelki japonske in kitajske vojske severno od reke Yalu, a da so Kitajci vrgli japonske čete.

Različne vesti.

Odbor političnega društva „Edinost“ bode imel prihodnjo nedeljo ob 15.10. uru predpoludne svojo sejo v prostorih „Delavskega podp. društva“. Na to posvetovanje so povabljeni tudi vsi veljaki iz okolice, ki se sanimajo za vprašanje ustananja učitniškega davnika, o katerem vprašanju se je raspravlja na volilskem shodu v Škednju.

Odbor „Slovenskega posveškega društva“ bode imel svojo sejo jutri, dne 12. t. m. ob 9. uri zvečer. Ker je na dnevnem redu za društvo važna točka, napršeni so gg. odborniki in njih namestniki, da se polnočtevno vdeležijo seje.

Na c. kr. pripravnici za srednje čele na Prosek uoprle so za letošnje šolsko lato vsporednico I. razredu.

Agitacija proti družbi Cirila in Metoda. Danes dolgi „Slovenec“ piše: „Z osirom na notico, objavljeno v „Edinosti“, da nokdo, ki ga pristeve „Slovenčeva“ stranka svojim pristašem, hujška proti družbi sv. Cirila in Metoda z lažmi, izjavljamo, da odločno obsojamo tako počenjanje; glede družbe sv. Cirila in Metoda pa se sklicujemo na članek, objavljen v „Slovencu“ dan pred letošnjim občnim zborom družbe sv. Cirila in Metoda. Kar smo takrat zapisali, to je tudi še sedaj naša misel, za postopanje posameznikov pa seveda ne moremo biti odgovorni“. — Mi smo juko hvaležni našemu č. tovaršu v Ljubljani na tej deciderani izjavi in nimamo pravico dvomiti, da bi se isti ne ravnal po tu naglašenih nadelih. Mimogrede bodi povedano, da nam je znano ime doličnika, a zamolčeli smo jo, ker nam je le za stvar in ne za zdražbo.

Za družbo sv. Cirila in Metoda darovali so tržaški fantje in obesfante v nedeljo pri shodu v Škednju 4 gld. 35 nvđ. — Pri dobroj kapljici gosp. Ivana Godina nabralo se je v namen, da postane posvasko društvo „Velenščina“ pokrovitelj, 2 kroni in 40 stotink. — Gospod Hrabrošlav Ražem dospelal do 2 kroni k onim, objavljenim v č. 118 (sjutranji) in nabranim v Divači pri „Kralu“.

Nekoliko statistike. Ker je te dni grozno ropotanje po tržaških lahonskih listih zaradi znane naredbe tukajšnjega c. kr. prizivnega sodišča, podajamo tu nekoliko povsem zanesljivih statističkih podatkov o narodnostnih razmerah po sodnih okrajih Primorske. Iz teh podatkov je razvidno, da živi v sodnih okrajih na Primorskem ogromna večina slovenskega prebivalstva. Sedni okraji z izključno slovenskim prebivalstvom na Primorskem so nastopni:

Bolec, Tolmin, Cerkno, Kanal, Komen, Ajdovščina, Sežana, Goriška okolica, Podgrad in Volosko;

sedni okraji, v katerih je ogromna večina prebivalstva slovenske narodnosti, so nastopni: Pazin, Labinj, Čres, Krk, Lošinj, Koper, Buzet, Matavun, Vodnjan, Poreč in Buje;

sedni okraji, v katerih je manjšina slovenske narodnosti, so nastopni: Kormin, Gradišče, Tržič, Piran, Rovinj, Pušč, Trst; izključno italijansk je sedni okraj Črvenjanjski.

Oglejmo si sedaj navedeno številko! Izključno slovenskih sodnih okrajov imamo 10; izključno italijanskega 1, samega; z ogromno slovensko večino II z italijansko večino le 7. Tu je pač jasno na prvi pogled, kje je večina, kje je manjšina. In to niso „šake“, ampak številke! — Čemu torej toliko hrupa v zatajevanje resnice?

Logika, kje si? Tržaški lahonski listi smetajo se od dan do dan bolj v svojih pozivih na somišljenike, da naj se ne uložijo slavicatoričnim (!) naredbam c. kr. prizivnega sodišča. To so torej slavicatorične naredbe, aki priznajo c. kr. uradi sedaj še le izverševati v drž. temeljnih zakonih zajamčeno jednakopravnost! Strast je slepa, in spravi človeka celo ob um in logično mišljenje. Ne maramo navajati vseh izmišljotin, s katerimi hočejo naši nasprotniki dokazati italijanstvo vsega Primorja, posebno pa Istre, saj jim tako ne veruje nijeden razsodon človek. A v dokaz njih modrovauja navedemo tu le jedno cvetko: Ni bilo nevarnosti, — pravi med ostalim glasilo tržaških Žido-liberalcev, — da bi se bil ponemšil italijanski živelj na dôbo Bachove vlade, kajti ministeriske naredbe nismo preustrojili narodnostij, a sedaj je pa nevarnost druga, resnobnojša. Močna roka podpira sedaj pečico s selo predrsne manjšine (una robusta mano, tem a quilla minuscola ma audacissima minoranza).... Takoj dalje oponarja isto glasilo: Še enkrat na pretečo nevarnost (!), vskliknivši: Sedanjí slučaj je mnogo različnejši (od Bachovega) in mnogo resnobnejši . . . sedenje ministeriske naredbe no namerujejo vstvariti umetno silo, koje ni, ampak one podpirajo, disciplinirajo in vspodbujajo živo silo, ki nas obklojuje ob vseh stranih! (che ne circa da ogni lato.) Italijansko prebivalstvo Istre se nikdar ne bodo moglo preleviti v slovensko, toda more je podjarmiti in po svojem številu zadužiti slovenski živelj.

Kako je neki to razumeti? Pečica manjšine obklojuje italijanski živelj po vsem Primorskem in preti, da zaduži in podjarmi istega po svojem številu! Gospoda, stopite k telefonu in po-kličite Trevesa da vam pomiri razveto kri!

Mar v Trstu ni Slovenec? Čítamo v „Piccolu“, da je dobilo tukajšnjega c. kr. prizivnega sodišča nalog od vis. c. kr. pravosodnega ministerstva, da uvedejo vse sodišča poleg že obstoječih italijanskih napisov, pečatov in tiskovin, tudi slovensko. Izveta so od to naredbe le sodišča v Trstu, Bujah, Črvenjanju in Gradišču. — Hm, hm! Mi se ne moremo prečuditi, da je izvzet tudi Trst se svojim ogromnim številom slovenskih stanovnikov. Morda pa je to pobožna želja vrlega „Il Piccolo“?

Preporočana gledališčna predstava. V tukajšnjem gledališču „Politorna Rossetti“ hoteli so včeraj vprisoriti ple „Pietro Micca“, toda c. kr. namestništvo je preporočalo predstavo iz vrokov javnega reda. Ne snamo sicer na podlagi kakšnega predmeta je sestavljen ta ple, vendar menimo, da se je bilo dati demonstracij izvestne klike.

Iz Ricmanj nam pišejo: Občalovaje moremo vam javiti, da se je predstaviti gosp. J. Velhartický odpovedal predsedništvu našega društva „Slavec“ zaradi tega, ker je premeščen v Jelšane. Namesto njega smo jednoglasno izvolili svojim predsednikom g. Josipa Kureta, kateri se jo zahvalil v krasnem govoru na izvolitvi, omenivš prejšnjega predstavitega predsednika sasluge za ustavitev in uspredek društva. Novi gosp. predsednik nas je zagotovil, da boče vsikdar vestno vrati svojo nalogu.

Dne 3. oktobra je počastil poskiški zbor novega predsednika v njega stanovanju, ob kateri priliki smo se tudi poslovili od njevega priljubljenega prednika.

Dne 4. oktobra darovali so pred. gosp. Velhartický sveto mašo, katero so se udeležili skoro vse vaščani. Po sveti maši pa smo se žalostnim srečem poslavljali od dragega dušnega pastirja. Ta pa nas jo potolažil, da skoro zopet dobimo duhovnika v osebi vele-g. Frana Krambergerja, ki bo istako po očetovsko skrbel za nas.

Velečastitemo gospodu Velhartickemu pa

klidemo iz vsega sreč: Milostni Bog naj ga poživi še mnogo let!

Podeljena štipendija. Štipendij je ustanove Ananjan v znesku 300 gld. je podeljen Josipu Šterletu, služitelju prava, in Štipendij je ustanove Tommaso v znesku 176 gld. 40 n. je podeljen Renatu Grassiju, dijaku na tukajšnji trg. akademiji.

Ogenj. Še danes ob 11. ure je nastal ogenj v skladisču mirodij g. Zavliča v ulici Carradore. Prihiteli gasili pa so jako naglo vdusiili plamen. Škoda je neznatna; pogorelo blago je bilo zavarovan.

Dávica v Trstu. Od minole sobote po poludne do včeraj popoludne pojavilo se je 38 slučajev novih slučajev dávico (difterite). In pomislimo sedaj, da so kljub temu groznu napredovanju epidemije odprte tržaške šole! Po gorenjem izkusu oboli na dan nad 9 otrok, a ni uadeje, da epidemija v kratkem konča. Tu je nujna sila, da c. kr. vlada izda umetno naredbe.

Nezgodni. 19 letni piser v javnih skladisčih Elvard Bazarč, stanujec v ulici Miramarje b. 7, je hotel včeraj pomagati težhom, ki so nakladali velik sod. Sod se je težkom izmusalil iz rok in stril Bazarču desno nogo. Odpelali so ga v bolničnico. — Kurilec Julij Prošil, službenec na parniku „Sultan“ padel je včeraj po naključju razkrov v doljnje prostore parnikove in si zlomil desno roko. Tudi njega so odpravili v bolničnico.

Zasaden ponarejalec denarja. Iz Monakova na Bavarskem javljajo, da so tam prijeti ogerskega slikarja Balogha, kateri je bil med glavnimi udeležniki „tovarne“ za ponarejanje avstrijskih desetakov v Monakovem. Ta „tovarna“ je spravila za ved stotisoč gld. ponarejene denarje v promet.

Koleră v Galiciji. Službena poročila javljajo, da se je v Krakovem zopet pojavila kolera. Minolo nedeljo in v pondeljek obolele so 4 osebe, od katerih sti umrlo 2. Sodijo, da je srediste kolere v neki tovarni za izdelovanje albumina v Dujnovi ulici; tam so obbolele 8 osebe za kolero.

Kenzul samomorilce. Iz Londona poročajo, da se je včeraj ustrelil angleški konsul na Kitajskem, Henderson, v čakalnici pred ministerstvom zunanjih stvari. Poročilo ne navaja vraka samomoru.

Policijko. Minolo noč so zaprli organi policijskoga komisarijata v ulici Souesa 24-letnega sidarja Ivana M., ker se je nevarno pretil nekemu Gašparju F., stanujecemu v Rojanu b. 133. — Sinoč so našli stražarji na vogalu ulice Chiozza na tlaku ležečega, brezvostenega pijanca. Odnesli so ga na polje, nadzorovali v ulici Chiozza, kamor so pozvali zdravnika. Isti je spravil pijanca k zavesti, toda stražarji so ga pridržali v zaporu, dokler so ni dobro prespal. — Zaradi rasprajanja po ulicah so zaprli 40letnega Stefana S. in njegovega 38letnega tovarša Sancia B., 46letnega Josipa T. in 24letnega Franja G., vsi starci težaki iz Trsta.

Vabilo. Posnetniki, ki se sanimajo za napredki vinarstva, imajo sedaj priložnost ogledati si v Trstu (ulica Zonta št. 3), stiskalnico (preko), katera stiska neprenehoma. Grozdje ali tropine se vspajajo od srgej, od zdolaj pa se na jedni strani istoka čist mošt ali vino, na drugi pa izlesavajo tropine. Ta stiskalnica stiska tako dobro kakor vsaka druga, a najmanj trikrat toliko.

Vinogradniki so torej povabljeni, da si ogledajo to stiskalnico.

Živčic, inštitut. Loterjske številke, izbrane 10. t. m. : Brno:

1, 62, 42, 75, 82.

Najnovejše vesti.

Dunaj 11. V tukajšnjih političkih krogih govorijo, da se avstrijska in ogerska vlada ne bodoce omorili na rasprodajo spirita na debelo, ampak da hoči prevezti v svojo upravo tudi podeobno razprodajo alkohola.

Kijev 10. Šed tovarničarjev sladkorja je definitivno odobril misel, da se ustavi produkcija sladkorja. Dotično pogodbo podpisuje v petek.

London 11. Tajnik parlamenta, Grey, izjavil je, da hoče angleška vlada postopati spoznamo z drugimi državami ter vplivati na to, da se kolikor mogoče ublaži to, kar se mora še zgoditi v kitajsko-japonski vojski ter da se zaprečijo težke komplikacije.

London 11. Iz Tien-Tsina poročajo, da je kitajska vlada dobila posojilo 10 milijonov funtor Šterlinov (oko 120 milijonov gld.) od neke angleške banke. — Prince Kung je pregledal vojsko 36.000 mož, ki je namejena za obrabo Pekinga. Poleg to vojske je mesto oboroženo z 800 topov. — V kratkem nadejajo na velika bitke. Trdijo, da postavijo Japonci 70.000 mož v bitko, tudi kitajska vojska, ki koraka proti udrilimi Japonci, šejo 70.000 mož.

Trgovinske brzjavke.

Bulgarija. Pionica za jesen 6.28-6.29, za spomlad 6.70-6.71. Koraza za oktober 6.20 do 6.23. Ovre za spomlad 6.06-6.08. Ri nova 5.00-5.10.

Pionica nova od 78 kil. f. 6.35-6.40, od 80 kil. f. 6.45-6.50, od 82 kil. for 6.60-6.65.

Lejton 6.25-6.40; pros 6.70-5.90. Pionica: Dobro ponude, porazdeljanje živahnega, stalnega. Prodalo se je 45.000 met. stot. 2%, nvđ.

Praga. Normalizirani sladkor za oktober f. 13.82 decembra f. 13.15, vodno mladino.

Praga. Centrifugal novi, postavljen v Trst in scarino vred, odpisljatev proces 30%. November-mare 5.30. — Concasse za november-mare 30-35 do 30-35. Čotvrti za november 31.50. November 31.25. V glavah (solid) za polovicu oktobra 52%, za konec oktobra 31%.

Havre. Kava Santos good average za oktober 87.25, za februar 78.50, malo bolje.

Hamburg. Santos good average za oktober 89.75, decembri 84.50, mare 81. — malo bolje.

Dunajska borba 11. oktobra

	včeraj	danes
Državni dolg v papirju	98.85	98.90
v srebru	98.75	98.90
Avtrijska renta v zlatu	128.30	129.70
v kronah	97.75	97.90
Kreditna akcija	366.75	366.10
London 10. Let.	124.40	124.40
Napoloni	9.90	9.90
100 mark	61.12%	61.05
100 italij. lire	45.25	45.80

60.000 gld. je glavni dobitek Iovovih razstavnih sedeč, kateri se izplača v **gotovini** **10% odbitkom.** Mi opozorjam na to svojo čitatelje da bodo izrebanje že 18. oktobra.